



Joan Obrador

# *Sleepers* ¿Apologia de la injustícia?

“**G**ran pel·lícula”. Aquest és un comentari que podreu escoltar si aneu a veure *Sleepers*. Per què?: el repartiment d'actors que hi participen és impressionant; el ritme, a pesar de la llarga durada, és trepidant i, entre d'altres virtuts, una sàvia conjunció del color i del blanc i negre, fan d'aquesta pel·lícula un producte fàcil de digerir pel gran públic. Però ens podríem demanar quina ha estat la intenció de Levinson. Jo he arribat a la conclusió que es tracta d'una apologia de la violència. No simplement perquè es justifica la Llei del Talió. Els quatre nins, violats i maltractats al reformatori, en fer-se grans, no aturaran fins matar els seus vigilants. Sinó perquè se'ns diu que no existeix la justícia, que l'única justícia és la llei del més fort. L'estanquer -res a veure amb l'Ogi de *Smoke*- ho diu clarament: “La justícia d'allà d'alt no serveix de res. Si tens doblers pots comprar un jurat sencer. L'única justícia que serveix és la del carrer; perquè té ulls i li dona a cadascú el que es mereix”. El problema és que són ulls de mafiosos i que si no obeeixes els seus dictats trobaran el teu cos tirat per qualche racó brut de la ciutat. És curiós, però es situa al mateix nivell la justícia legal que els assassinats dels mafiosos. Si matar una persona que ha mort una altra vol dir justícia, si així ho creuen els nord-americans, és lògic que els EUA siguin la democràcia occidental amb el trist rècord anual de condemnes a mort. Aquest film és simptomàtic perquè ens mostra perfectament el motiu de la violència en un gran país, a tots els nivells: al carrer, a les escoles, a les presons, fins i tot, als tribunals de justícia... Si creiem que la violència es pot solucionar amb més violència, que la justícia es una qüestió individual, que el dret a portar un arma es dedueix del dret inalienable a la pròpia llibertat, serà completament impossible supri-

mir la violència social. Perquè podem arribar a creure que justícia vol dir “violència bona”. Els personatges d'aquest film tenen tan confosos els termes justícia i venjança que el sacerdot -Robert de Niro sempre dona el nivell apropiat- fa el que mai faria un autèntic catòlic: tornar injustícia per injustícia. En un altre nivell, *Sleepers* és una pel·lícula conservadora: dona per bona la situació social existent i és incapaç de fer una crítica mínimament apropiada al fet violent. La violència individual no es pot explicar només amb l'existència d'homes dolents per natura, sinó que ens hem de qüestionar el sistema social que provoca els

comportaments violents. A la pel·lícula no hi ha cap crítica al sistema penal infantil nord-americà, si es produeixen comportaments aberrants a l'interior dels reformatoris no és culpa del sistema, sinó dels individus malvat; aquesta es la mentida que ens vol vendre *Sleepers*. ♦

Direcció, guió i producció:  
**Barry Levinson.**  
 Fotografia: **Michael Ballhaus.**  
 Música: **John Williams.**  
 Muntatge: **Stu Linder.**  
 Actors principals: **Kevin Bacon, Brad Pitt, Robert de Niro, Jason Patric i Dustin Hoffman.**

